

Netwerken geeft vrouwelijke
ondernemers dynamiek en
kwaliteit

Project ondernemend netwerken

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

Project Ondernemend netwerken

- Doel: ontwikkeling vrouwelijk ondernemerschap
- Middelen
  - Verbinden onderneemsters
  - Stimuleren van (bestaande) netwerken
  - Coaching
  - Intervisie
  - Onderzoek

Voor meer informatie: www.ondernemendnetwerken.nl

Doel onderzoek

- Inzicht in
  - Netwerkende vrouwelijke ondernemers
  - Invloed van de locatie stad en platteland
  - Ambitie en plannen
  - Verschil agrarische en MKB
  - Kansen en bedreigingen, verbeter- en knelpunten

Doelgroep

- Agrarische en MKB-ondernemers
- Respons: 595 vrouwelijke ondernemers
- Leden van netwerken zijn nadrukkelijk uitgenodigd
- Onderzoek via internet
- November/december 2009
- Verdeling resultaten in agrarisch, dienstverlening en MKB

Inhoud onderzoek

- Algemeen beeld onderzoek
- Effect netwerken
- Verschil Agrarisch en MKB
- ZZP-ers

Vrouwelijk ondernemerschap in Nederland

- MKB: ruim éénderde van de ondernemers is vrouw
  - Veelal actief in de dienstverlening/handel/zorg
  - Rechtsvorm: eenmanszaak
- Agrarisch: de helft van de ondernemers is vrouw
  - Actief in alle sectoren
  - Rechtsvorm: eenmanszaak/maatschap

Algemeen resultaat onderzoek

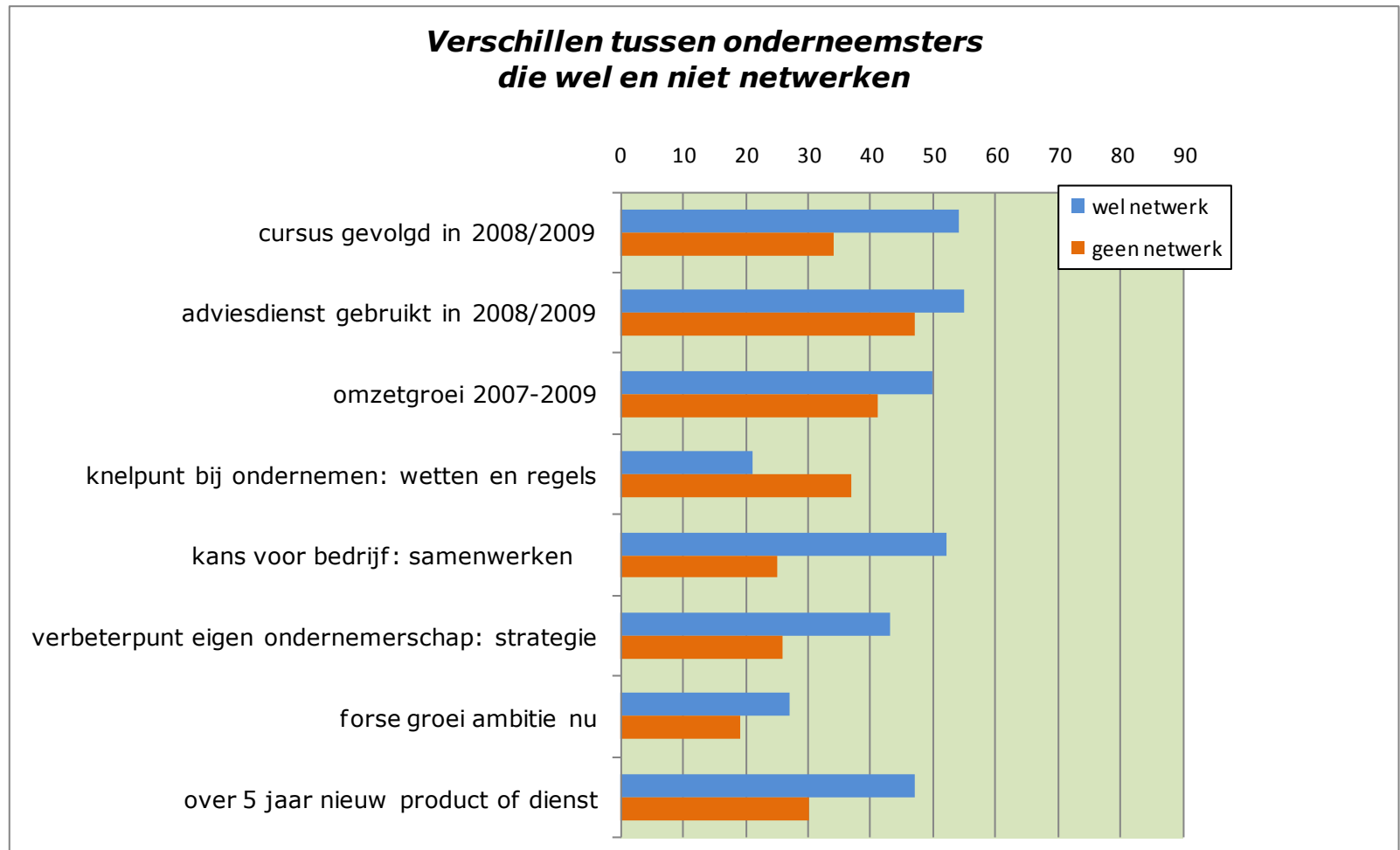
- Vrouwelijke ondernemsters geven hun ondernemerschap rapportcijfer 7,5
- Voordelen van ondernemerschap zijn
  - Eigen baas zijn (74%)
  - Zelf tijd indelen (57%)
  - Doen wat leuk is (53%)
- Stelling: het is niet lastiger voor een vrouw dan voor een man om een bedrijf te runnen wordt door 52% onderschreven (23% niet)

Wat levert netwerken voor
ondernemers op?

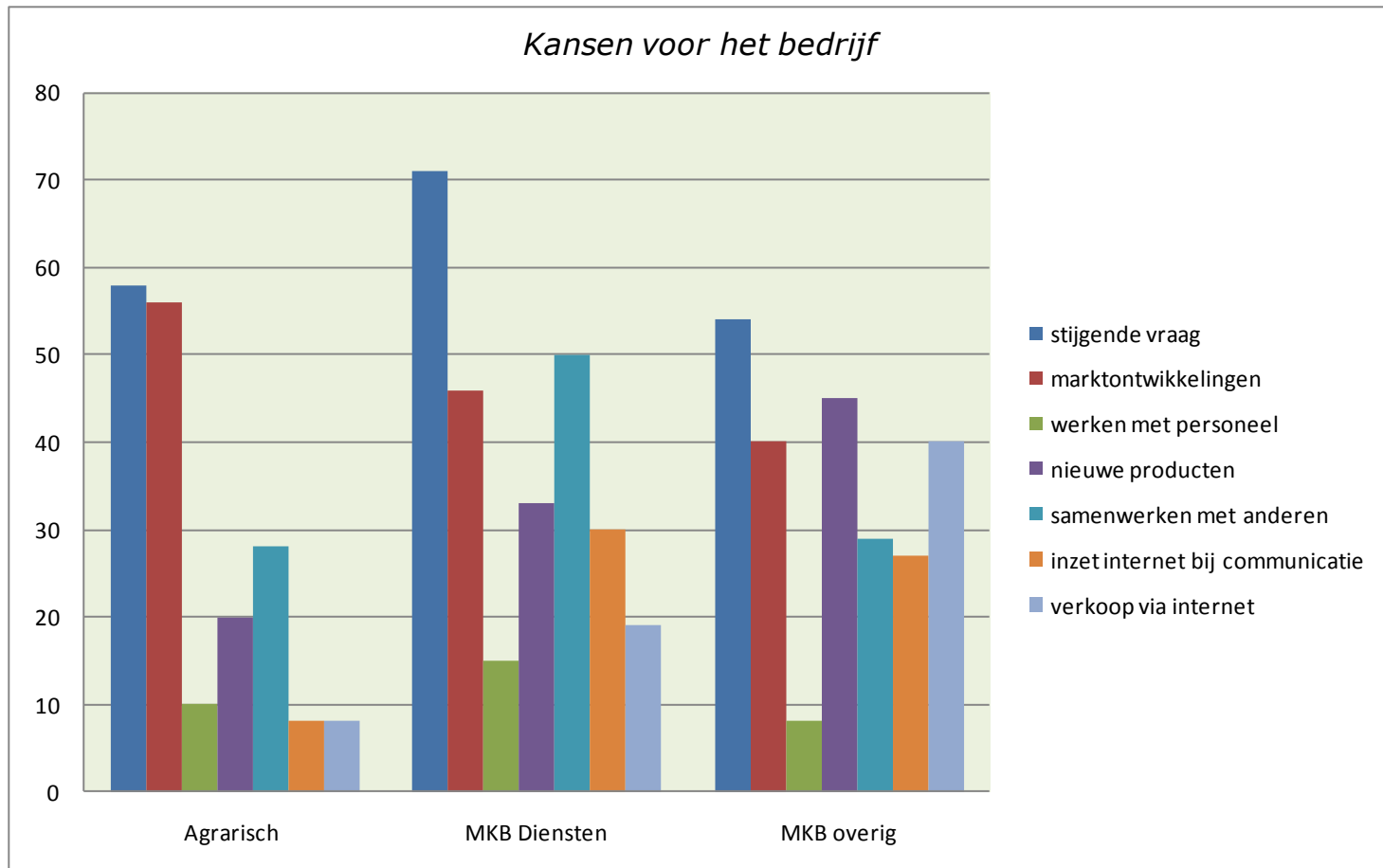

Wat levert netwerken op?

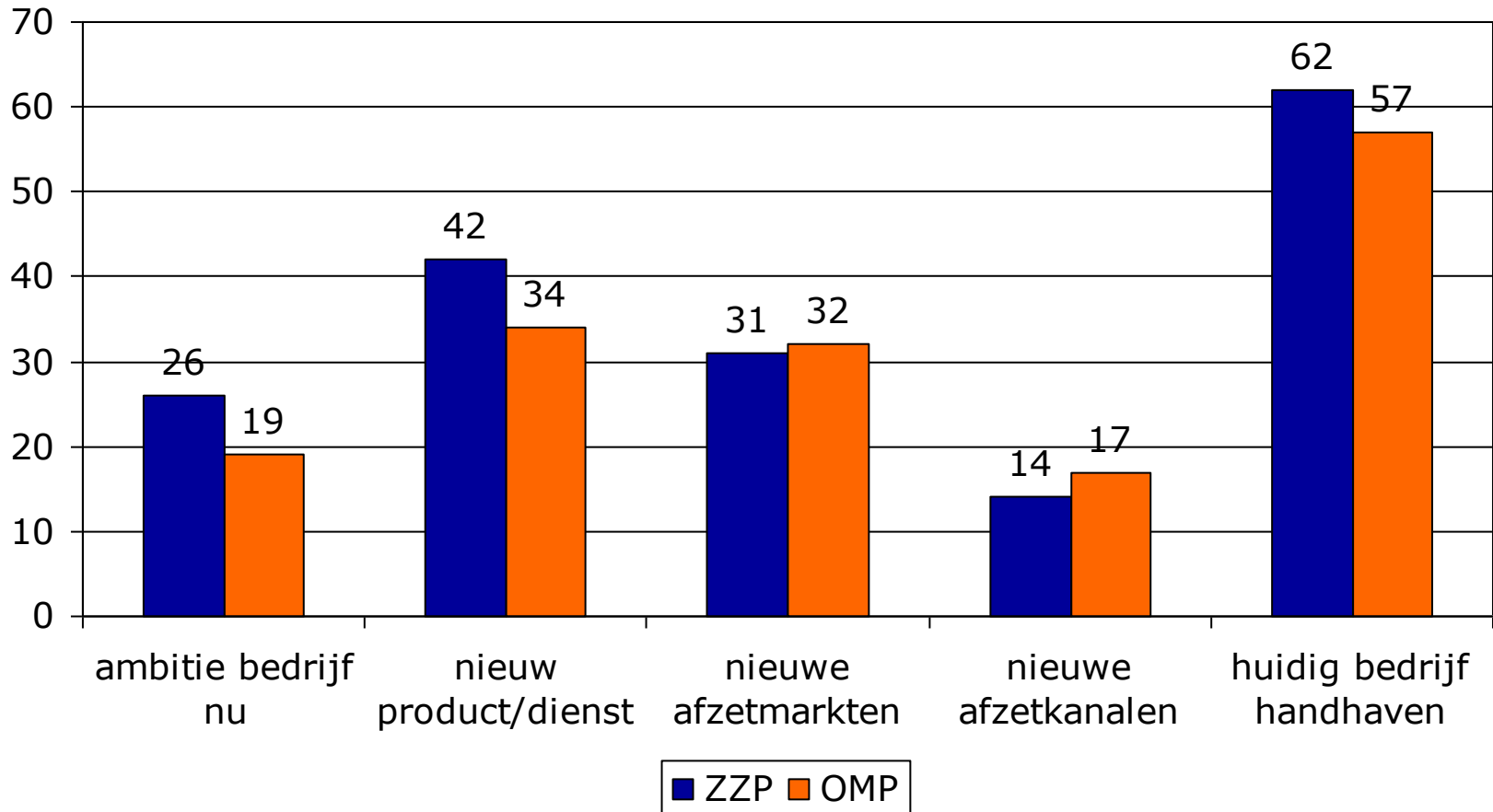
MKB-ondernemers hebben meer
kansen dan agrarische ondernemers

MKB-ondernemers noemen meer kansen dan agrarische ondernemers

Ondernemers met personeel hebben
meer ambities dan ZZP-ers

Ambities van ZZP > OMP-ers

Opmars van slimme meid als agrariër

- ▶ Meer vrouwen agrarisch ondernemer
- ▶ “Boerinnen zien meer kansen”

Alles wijst erop, zegt journaliste en deeltijdboerin Martine Kruiders: de boerin is aan een onstuitbare opmars bezig. “Vroeger werkte de vrouw gewoon mee op de boerderij. Nu is de vraag steeds meer: wat wil zij met het bedrijf? Boerinnen hebben meer zeggenschap, meer ideeën waar het heen moet met de boerderij.”

Vrouwen zijn ook steeds vaker eigenaar van een boerenbedrijf, zo blijkt uit cijfers waarmee het Centraal Bureau voor de Statistiek gisteren kwam. Was in 2000 6,8 procent van de bedrijfsopvolgers vrouw, in 2008 was dat al 8,5 procent. Vrouwelijke bedrijfsopvolgers in de landbouw hebben bovendien een hogere opleiding dan hun mannelijke collega's. De steeds complexer wordende bedrijfsvoering vraagt daar ook om.

De opmars van de slimme boerinnen stukt voorlopig niet, zo voorspelt het toenemende aandeel van vrouwelijke studente aan agrarische opleidingen. Bij een mbo-instelling als het Limburgse Citaverde, die veel agrarische opleidingen aanbiedt, is meer dan de helft van de studenten vrouw. De opleiding agri-business aan de Christelijke Agrarische Hogeschool Dronten ligt het

▶ Martine Kruiders.

aandeel vrouwelijke studenten op 44 procent.

Het verbaast Martine Kruiders niet. “Vrouwen zien op een boerderij meer marktmogelijkheden dan alleen de productie van melk, fruit of bloembollen. Ik ken een vrouwelijke bollenteler in Friesland die toeristen trekt met een educatief programma ‘van bol tot bloem’. Laatst hoorde ik ook het verhaal van boerin uit de Achterhoek die de boerderij van haar man levensvatbaar kon houden door er een spa te vestigen - een paar koeien hielden ze voor het boerengevoel.”

NIELS RIGTER
 NIELS.RIGTER@METRONIEUWS.NL

Advies: word lid

- Agrarisch
  - LTO-Vrouw en bedrijf

jpeeters@l1tb.nl

- MKB
  - Federatie Zakenvrouwen

www.federatiezakenvrouwen.nl

